

LF 2.13 – ETABLERING AF PLANTEDÆKKE

ÆDELKRAV

LF 2.13.1	Virksomheder, som har planteavl, husdyravl eller kombinationer heraf, og som disponerer over et areal på 10 hektar eller derover, der er omfattet af en fosfornorm eller kvælstofnorm skal i planperioden udlægge arealer etableret med pligtige efterafgrøder og husdyrefterafgrøder efter normale driftsmæssige principper med henblik på en effektiv kvælstofoptagelse i efteråret. Virksomheder med et efterafgrødegrundareal på mindre end 10 hektar er dog ikke forpligtet til at etablere efterafgrøder. Arealet med pligtige efterafgrøder skal udgøre mindst 10,7 pct. af virksomhedens efterafgrødegrundareal. For virksomheder, der udbringer husdyrgødning og anden organisk gødning svarende til 80 kg kvælstof eller der over pr. hektar harmoniareal, skal arealet med pligtige efterafgrøder mindst udgøre 14,7 pct. af efterafgrødegrundarealet. Virksomheder, der udbringer husdyrgødning og anden organisk gødning svarende til 30 kg kvælstof eller derover pr. hektar harmoniareal, skal udover pligtige efterafgrøder, udlægge arealer etableret med husdyrefterafgrøder, hvis virksomheden har arealer i et opland, som der i planperioden er fastsat husdyrefterafgrødekrav for, jf. bilag 2 i plantedækkebekendtgørelsen. Etableringen af pligtige efterafgrøder og husdyrefterafgrøder skal ske med de afgrødetyper og inden for de frister, der fremgår af plantedækkebekendtgørelsen. Virksomheden kan vælge helt eller delvis at opfylde sit efterafgrødekrav ved at anvende et eller flere af de alternative virkemidler, der fremgår af plantedækkebekendtgørelsen.
-----------	--

UNDTAGELSER TIL KRAVET

Virksomheder med et efterafgrødegrundareal på mindre end 10 hektar er ikke forpligtet til at etablere efterafgrøder. Yderligere er virksomheder, der ved planperiodens start er økologer, eller omfattet af en ansøgning herom, ikke omfattet af husdyrefterafgrødekravet.

FORMÅL

LF 2.13.1	Formålet er at nedbringe vandforurening forårsaget eller fremkaldt af nitrater, der stammer fra landbruget og at forebygge yderligere forurening af denne art. At beskytte menneskets helbred, de levende ressourcer og vandøkosystemerne
-----------	---

KRAVETS INDHOLD

Kun virksomheder, som har et samlet efterafgrødegrundareal (inklusiv forpagtede og lejede arealer) på over 10 hektar og har planteavl, husdyravl eller kombinationer heraf, er pligtige til at etablere efterafgrøder. Virksomhedens efterafgrødekrav i planperioden 2026/2027 (efterafgrøder udlagt i 2026) beregnes ud fra jordbrugers efterafgrødegrundareal (fra GKEA 2026), og afhænger af mængden af husdyrgødning og anden organisk gødning, der udbringes på bedriften.

Virksomheder, der har arealer i oplande til nitratfølsomme habitatnaturtyper i Natura 2000-områder, hvor der er sket en stigning i mængden af udbragt organisk gødning, samt i kystvandoplande med indsatsbehov i henhold til vandområdeplanerne, skal i tillæg til de pligtige efterafgrøder etablere husdyrefterafgrøder. Husdyrefterafgrødekravet for planperioden 2026/2027 i de enkelte oplande fremgår af plantedækkebekendtgørelsen: Bekendtgørelse nr. 673 af 21/07/2026 om næringsstofreducerende tiltag og dyrkningsrelaterede tiltag i jordbruget for planperioden 2026/2027. Krav til afgrødetyper og fristerne for etablering samt destruktion, gælder i henhold til bekendtgørelsen. Virksomheder, der ved planperiodens start er økologer, eller omfattet af en ansøgning herom, er ikke omfattet af husdyrefterafgrødekravet.

Etableringen af efterafgrøder skal foretages efter normale driftsmæssige principper og efterafgrøderne skal have en tilstrækkelig dækningsgrad til at sikre en effektiv kvælstofoptagelse i efteråret. Etablering af efterafgrøder kan erstattes af et eller flere alternativer til efterafgrøder.

Efterafgrøder må ikke nedpløjes, nedvisnes eller på anden måde destrueres før 20. oktober 2026; dog må den tidligste destruktion af efterafgrødeblandinger med kvælstoffikserende arter først ske fra 1. februar 2027 og efterafgrøder i majs ikke destrueres før 1. marts 2027. Arealer med pligtige eller husdyrefterafgrøder skal benyttes til en forårssået afgrøde eller udlægges med blomsterbrak eller bestøverbrak i den samme planperiode. Fra 2024 må arealer med efterafgrøder også indgå i statsligt eller EU-finansierede tilskudsordninger og projekter om permanent udtagning af landbrugsjorder. F.eks. klimalavbundsprojekter, vand- og klimaprojekter, og tilskudsordninger om permanent ekstensivering. Hvis arealer med efterafgrøder indgår i et sådant projekt, må efterafgrøden ikke nedpløjes, nedvisnes eller på anden måde destrueres, inden arealerne ekstensiveres permanent. Heller ikke efter den 19. oktober 2026.

Efterafgrøder udlagt i efteråret 2026 og alternativer til efterafgrøder hører til planperioden 2026/2027.

KRAVETS RELEVANS

Kontrol af kravet er først relevant fra og med 11. september 2026 til og med den 19. oktober 2026. I perioden frem til 11. september 2026 er kravet om efterafgrøder ikke relevant at kontrollere, da landbruger til og med 10. september 2026 har mulighed for at indberette, hvordan kravet skal opfyldes. Kravet noteres således i perioden frem til 11. september og efter d. 19. oktober som "Ikke relevant".

KONTROLMETODE

Kontrollen af pligtige efterafgrøder og husdyrefterafgrøder omfatter en kontrol af, om de efterafgrøder, der er indmeldt i skemaet GKEA i Tast Selv, er blevet udlagt og overholder krav om dækningsgrad jf. Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø's trappemodel (se næste side). Kontrollen omfatter også kontrol af indmeldte alternativer til efterafgrøder. Kontrollen af alternativer kan variere lidt og beskrives i denne instruks.

Kontrolbesøget består af en markkontrol med besigtigelse af arealer med efterafgrøder og alternativer, for at vurdere, om jordbruger har etableret efterafgrøder i overensstemmelse med det indberettede og efter de gældende regler. Kontrollen af alternativer til efterafgrøder kan bl.a. også bestå af en bilagskontrol. Til kontrollen indgår jordbrugers indberetning i GKEA samt evt. mark- og gødningsplaner.

Landbrugers samlede areal med pligtige efterafgrøder og husdyrefterafgrøder samt alternativer sammenstilles med det indberettede areal i GKEA. Der kontrolleres op til det samlet efterafgrødekrav for den enkelte bedrift. Der kan ikke inddrages andre efterafgrødeordninger til opfyldelse af

efterafgrødekravet, med mindre disse er trukket ud af den pågældende ordning for i stedet at opfylde krav LF 2.13.

Gennemgang af dokumentation i GKEA

Åben "Gødningskvote og efterafgrøder 2026".

Vær opmærksom på at landbruger kan ændre i det indberettede areal med efterafgrøder og alternativer i nedadgående retning, frem til der anmeldes kontrol på arealet.

Skemaet bliver genberegnet i løbet af uge 38, hvorefter skemaet kan tilgås her:

26.09.2025 19.09.06	Resultat af validering: Markkort ...	Fødevareministeriet	- (HK061)	Fødevareministeriet	26.09.2025 19.09.06
26.09.2025 19.08.48	Skema opdateret (SHN0279)	Fødevareministeriet	Genberegnet	GP eksport (HK476)	Fødevareministeriet 26.09.2025 19.08.48
Hent alle					
TITEL	ED-NUMMER	FIL TYPE	GØDNINGSKVOTE		
Gødningskvote og Efterafgrøder 2025	ED265487515	xsn	Fødevareministeriet		
26.09.2025 19.08.41	Beregning gennemført (SHN840)	Landbrugsstyrelsen	GP eksport (HK476)	Landbrugsstyrelsen	26.09.2025 19.08.41

Er skemaet ikke blevet genberegnet kan skemaet tilgås her:

07.04.2026 19.00.56	Præudfyld brevskabelon (SHN2838)	Landbrugsstyrelsen	Brevdata præudfyldt (HK458)	Landbrugsstyrelsen	07.04.2026 19.00.56
07.04.2026 19.00.44	Gødningskvote og efterafgrøder...	Fødevareministeriet	GP Eksport sat v...	GP eksport (HK476)	Fødevareministeriet 07.04.2026 19.00.44
07.04.2026 19.00.38	Gødningskvote og efterafgrøder...	SAGRO I/S	Indberetning modtaget (HK018)	SAGRO I/S	07.04.2026 19.00.39
20.01.2026 20.16.13	Valideringsopgave løst (SHN933)	Landbrugsstyrelsen	- (HK061)	Landbrugsstyrelsen	20.01.2026 20.16.13

Hvis GKEA ikke er udfyldt, skal kravet ikke kontrolleres, da gødningskvoten automatisk nedskrives i næste planperiode. Efterafgrødekravet er derved opfyldt ved alternativet kvotereduktion.

"Opgørelse af efterafgrøder 2026"/"pligtige efterafgrøder og husdyrefterafgrøder"

På siden "opgørelse af efterafgrøder" i GKEA 2026 kan du se kravet til pligtige og husdyrefterafgrøder for planperioden (felt **K8**) og hvor mange ha pligtige og husdyrefterafgrøder samt alternativer landbruger har indberettet i markplanen for efterafgrøder, der er omregnet til ha efterafgrøder (felt **L1 + M1**).

Pligtige efterafgrøder og husdyrefterafgrøder

K1.-K2. Krav til pligtige efterafgrøder	14,70 %	36,18 ha
K3. Reduktion i krav pga. pilotprojekter		
K6.-K7. Krav til Husdyrefterafgrøder	4,30 %	10,58 ha
K8. Samlet krav til pligtige og husdyrefterafgrøder		46,76 ha
L1. Indberettede pligtige og husdyrefterafgrøder		
		34,14 ha
M1. Indberettede alternativer til pligtige og husdyrefterafgrøder (omregnet til efterafgrøder)		
		2,27 ha
N1. Opsparede efterafgrøder fra tidligere planperioder		
		10,38 ha
N2. Del af opsparerede efterafgrøder, der kan anvendes til at opfylde krav		
		10,38 ha
O1. Har du opsparerede efterafgrøder fra en ophørt virksomhed?		
☐ Ja ☒ Nej		
P. Efterafgrøder og alternativer i alt		46,79 ha
Q1. Del af planperiodens krav, der opfyldes med ovenstående efterafgrøder og alternativer		46,76 ha
Q1a. Hvis du vil ændre ovenstående felt Q1, så oplys det her. Resterende krav vil blive opfyldt ved fradrag i kvoten		
Q1b. Sagsbehandlerjusteret ændring til ovenstående felt Q1. Resterende krav vil blive opfyldt ved fradrag i kvoten		
R. Resultat af pligtige efterafgrøder og husdyrefterafgrøder		0,03 ha
S. Du har valgt et fradrag i kvoten 2025/2026 som følge af manglende pligtige efterafgrøder og husdyrefterafgrøder på i alt		0,00 kg N
N3. Opsparede efterafgrøder til rådighed for sen etablering		0,03 ha
Y1. Kvotefradrag fra sen etablering, der kan opfyldes med opsparerede efterafgrøder		0,00 ha
Y2. Angiv antal ha opsparerede efterafgrøder, som du vil anvende til sen etablering		
Y2b. Sagsbehandlerjusteret ændring til ovenstående felt Y2		
Y3. Kvotefradrag som følge af sen etablering		0,00 kg N
T1. Overskud af efterafgrøder der overføres til planperioden 2026/2027		0,03 ha
T1b. Sagsbehandlerjusteret Overskud af efterafgrøder der overføres til planperioden 2026/2027		

I felt **K8** kan du se "**Samlet krav til pligtige og husdyrefterafgrøder**".

Dette er bedriftens samlede krav med efterafgrøder og/eller alternativer i planperioden, som skal kontrolleres. Du skal kun kontrollere op til kravet.

OBS. Du skal ikke selv inddrage overskud fra tidligere planperioder til beregning af det samlede krav.

Landmanden kan vælge at erstatte etablering af pligtige og husdyrefterafgrøder helt eller delvist ved at reducere kvælstofkvoten for bedriften i planperioden 2026/2027. Dette er et alternativ til efterafgrøder. Dette gøres ved enten at landmanden indberetter for lidt efterafgrøder eller andre alternativer, eller ikke indberetter i GKEA, ift. bedriftens samlede krav.

Inden kontrolbesøget skal du afklare kravet i ha, der skal kontrolleres af landmandens areal med pligtige efterafgrøder og alternativer, i seneste indberettet skema i "Gødningskvote og efterafgrøder 2026" (GKEA) i CAP-TAS.

Du skal forholde dig til kolonne K8, der viser det samlede krav samt kolonnerne L1 og M1, der henholdsvis viser de indberettede efterafgrøder og alternativer til efterafgrøder.

Der kan forekomme forskellige scenarier i GKEA:

1. Landbruger har indberettet flere efterafgrøder og/eller alternativer til efterafgrøder (**L1+M1**) end det samlede krav (**K8**).

Her skal du kun kontrollere op til det samlet krav (kolonne K).

Eksempel: Der er indberettet 48,28 ha(L1+M1) og det samlede krav er kun 39,35 ha (K8). Du skal kontrollere op til 39,35 ha.

2. Landbruger har indberettet færre efterafgrøder og/eller alternativer til efterafgrøder (**L1+M1**) end det samlede krav (**K8**).

Her skal du kontrollere op til det samlede indberettede af pligtige efterafgrøder og/eller alternativer (kolonnerne L1+M1).

Eksempel: Der er kun indberettet 52,75 ha efterafgrøder og det samlede krav er 85,57 ha. Her vil der være truffet et valg fra landbrugers side om de resterende ha tages fra opsparede efterafgrøder og/eller som reduceret kvælstofkvote for planperioden. Du skal kontrollere 52,75 ha.

C. Markplan for Gødningskvote og Efterafgrøder

Vis efterafgrøder

Hent marker

C1	C14	C31	C33	C34	C35	C36	C37	C38	C39
Marknummer	Areal til rådighed for efterafgrøder og alternativer	Kystvandområde	Anvendt til målrettet kvælstofregulering i Fællesskema (ej kvotereduktion)	Obligatoriske efterafgrøder eller alternativer i målrettet kvælstofregulering	Pligtige og husdyr- efterafgrøder eller alternativer	Så-tidspunkt ved sen etablering af efterafgrøder	Efterafgrøder eller alternativer	Præcisionslandbrug tilmeldt ordning	Areal med efterafgrøder og alternativer, omregnet til efterafgrøder
C1	ha	id							ha
15-0	14,00	120				00-mm-åååå	Efterafgrøder	Ingen ordning	14,00
17-0	21,80	120				00-mm-åååå	Vælg...	Ingen ordning	0,00
18-0	9,14	120				00-mm-åååå	Efterafgrøder	Ingen ordning	9,14
19-0	20,40	120				00-mm-åååå	Efterafgrøder	Ingen ordning	20,40
19-1	6,36	120				00-mm-åååå	Efterafgrøder	Ingen ordning	6,36
20-0	9,47	120				00-mm-åååå	Efterafgrøder	Ingen ordning	9,47
20-1	0,99	120				00-mm-åååå	Vælg...	Ingen ordning	0,00
21-0	21,41	120				00-mm-åååå	Efterafgrøder	Ingen ordning	21,41
21-1	1,15	120				00-mm-åååå	Vælg...	Ingen ordning	0,00
22-0	18,06	120				00-mm-åååå	Efterafgrøder	Ingen ordning	18,06
23-0	31,42	120				00-mm-åååå	Vælg...	Ingen ordning	0,00

"Markplan for efterafgrøder i GKEA, kolonne C35-C39"

Du kan bruge denne markplan til at se hvad landbruger har indberettet. I denne fremgår fx:

- C35: At marken bruges til pligtige/ husdyrefterafgrøder.
- C39: Antal ha efterafgrøder, der er etableret på hver mark.
- C37: Valgt type:
 - mellemafgrøder
 - energiafgrøder
 - braklagte arealer
 - braklagte arealer langs vandløb og søer
 - tidligt såede vinterafgrøder
 - blandinger med kvælstoffikserende arter og/eller
 - præcisionslandbrug etableret på hver mark.
- Alternativerne har en omregningsfaktor, der omregnes til efterafgrøder i ha

- C36: Datoen for etablering af efterafgrøder, der er sået i perioden 21. august til og med 7. september 2026.

Det er ikke et krav om stedfasthed.

Hvis der er etableret flere pligtige eller husdyrefterafgrøder eller alternativer på andre marker end indberettet i GKEA 2026, kan de fremvises ved fysisk kontrol, såfremt de er en del af landbrugers efterafgrødegrundareal pr. 31. juli 2026 og fremgår af indberettede markplan senest 10. september 2026. Man kan således ikke anvende arealer erhvervet i perioden fra den 1. august og frem til kontroltidspunktet til opfyldelse af kravet.

Der kan ikke inddrages andre efterafgrødeordninger til opfyldelse af efterafgrødekravet, med mindre disse er trukket ud af den pågældende ordning for i stedet at opfylde krav LF 2.13.

Ønsker landbruger på kontrollen at anvende et areal som er indberettet som målrettede efterafgrøder til opfyldelse af krav LF 2.13, skal arealet trækkes ud af ordningen.

Dette gøres ved at rekvirere en kontrol (R-sag) hos Arealtilskud, hvor I skal sende en mail til "FS-kontrol@sgav.dk" med følgende oplysninger:

- Begrundelse for den rekvirerede kontrol
- Ansøgers CVR.nr.
- Markblok og marknummer
- Dine initialer

Du skal begynde kontrollen med at bede ansøger om at udpege på hvilke marker, der er pligtige/husdyrefterafgrøder og alternativer.

Kontrol af efterafgrøder

Følgende efterafgrødetyper kan bruges som pligtige/husdyrefterafgrøder:

- Rent græs uden kløver
- Korsblomstrede afgrøder f.eks. olieræddike og gul sennep, eventuelt som blanding
- Cikorie
- Honningurt
- Klinte
- Hjulkrone
- Morgenfrue
- Korn
- Frøgræs, der efter høst fortsætter som efterafgrøde

Efterafgrøder, der sås i en hovedafgrøde, skal sås i korn eller en afgrøde med tilsvarende høsttidspunkt. Det gælder for både renbestand og blandinger.

Det er tilladt at udså græsudlæg i majs.

Efterafgrøderne har ingen N-norm, og det er efter gødningsanvendelsesbekendtgørelsen tilladt at tildele kunstgødning til efterafgrøder, mens andre gødningstyper ikke må tildeles efterafgrøder. Dog kan lukkeperioden for udbringning af kvælstofholdig kunstgødning indskrænke muligheden for at gøde efterafgrøderne. Lukkeperioden går fra efter høst (dog senest 1. oktober) indtil 1. februar, jf. § 9, stk. 1, med visse undtagelser i § 9, stk. 2 og 3.

Det er ikke tilladt at have pligtige/husdyrefterafgrøder i roer eller andre afgrøder med sent høsttidspunkt. Efterafgrøderne må både sås før, under eller efter høst, indenfor etableringsfristerne.

Afgræsning og slæt

Det er tilladt at afgræsse, afpudse og tage slæt på arealer med pligtige/husdyrefterafgrøder, så længe plantedækket ikke tager skade, og efterafgrøden stadig har en tilstrækkelig dækningsgrad. Hvis du konstaterer, at plantedækket ikke er tilstrækkeligt på grund af afgræsning, afpudsning eller slæt, skal du ikke medregne arealet.

Sprøjtning

Hvis efterafgrøden er nedvisnet som følge af sprøjtning, kan den ikke godkendes til pligtige/husdyrefterafgrøder. Hvis der er behandlet med midler, der ikke ødelægger efterafgrøden, som for eksempel sneglemiddel, kan efterafgrøden godt godkendes til pligtige/husdyrefterafgrøder.

Såtidspunkt

Du finder dato for såtidspunktet i GKEA i afsnit 'Markplan efterafgrøder'.

Nedenfor fremgår en oversigt over de generelle såfrister for efterafgrøder samt muligheder for udskydelse for visse typer (under tabellen).

Dato	1. august	20. august
Efterafgrødetype	Rent græs uden kløver Korn med undtagelse af rug havre og vårbyg Cikorie Klinte	Korsblomstrede afgrøder Honningurt Almindelig rug Stauderug Hybridrug Havre Vårbyg Klinte Hjulkrone Morgenfrue

7. september 2026 (udskudt såfrist)

Ansøger kan vælge at så sine efterafgrøder frem til 7. september mod at få en kvotereduktion for de efterafgrøder, der har såfrist 20. august og er sået herefter. Kvotereduktionen skal opveje den mindre effekt af, at efterafgrøden er sået senere.

Den udskudte såfrist skal indberettes på markniveau i GKEA.

Ansøger kan også vælge om de ved udskudte/fleksible frister vil have reduktion af kvælstofkvoten pr. dag for den specifikke sådato mellem 21. august og 7. september. Det kræver dog, at ansøger har brugt præcisionsudstyr og udført positionsbestemt og datobestemt såning af efterafgrøder samt at der indsendes dokumentation i form af SHAPE-filer, i forbindelse med kontrollen. Dokumentation skal journaliseres på sagen, og du skal kontakte team Gødningskontrol på Goedningskontrol@sgav.dk ATT GKEA gruppen, der skal kontrollere dette.

Bemærk at den påkrævede dækningsgrad ændres i trappemodellen alt efter det indberettede såtidspunkt.

Vær opmærksom på at frøgræs, hvoraf der skal høstes frø året efter, ikke kan godkendes som pligtige/husdyrefterafgrøder. Frøgræs der efter høst fortsætter som efterafgrøde, kan dog godkendes.

Dækningsgrad

Efterafgrøden skal være udlagt eller etableret med henblik på en effektiv kvælstofoptagelse i efteråret. På arealet skal der være en veludviklet efterafgrøde, der dækker arealet.

Du skal visuelt vurdere, om efterafgrøden dækker arealet, hvilket vil sige, at den skal fremstå veletableret og jævnt fordelt over hele arealet. Du skal vurdere efterafgrødens dækningsgrad og ikke antallet af efterafgrødeplanter, dog ikke for efterafgrøder udlagt i majs (se senere).

Da kontrolperioden strækker sig over september og oktober måned, vil det i starten af kontrolperioden være i orden med en efterafgrøde, som ikke er stor og veludviklet, men der skal være en jævn fremspiring af efterafgrødeplanter.

Som et hjælpeværktøj til at vurdere hvorledes efterafgrøden er tilstrækkelig dækkende på kontroltidspunktet, kan du anvende nedenstående trappemodell. Hvis efterafgrøden opfylder trappemodellen godkender du efterafgrøden.

OBS Understående trappemodell gælder ikke for græsudlæg i majs. (Se i stedet afsnittet ”kontrol af græsudlæg i majs”)

Periode, hvor kontrollen gennemføres	Seneste såtidspunkt for efterafgrøder (Mindstekrav til dækning)			
	20.august	24.august	28.august	7. september
11/9 – 14/9	15%	0%*	0%*	0%*
15/9 – 20/9	20%	5%	0%*	0%*
21/9 – 25/9	25%	10%	0%*	0%*
26/9 – 1/10	30%	15%	5%	0%*
2/10 – 6/10	35%	20%	10%	0%*
7/10 – 28/12	40%	25%	15%	10%

*Der skal dog være synlige tegn på etablering af efterafgrøder i form af fx udsæd eller fremspiring.

Pligtige/husdyrefterafgrøder må ikke nedpløjjes, nedvisnes eller på anden måde destrueres før 20. oktober 2026. Det gælder uanset etableringsdatoen.

Spildfrø og ukrudt

Planter af spildfrø bestående af tilladte efterafgrødearter skal indgå i vurderingen af dækningsgraden sammen med de såede efterafgrøder. Spildfrø af ikke-godkendte efterafgrøder samt ukrudt kan ikke indgå i vurderingen af dækningsgraden.

Selvom planter af spildfrø der består af tilladte efterafgrødearter kan godkendes, er det endvidere et krav, at der aktivt er foretaget såning af efterafgrøder. Det betyder, at hvis efterafgrøderne udelukkende består af spildfrø, og du kan se, at der ikke er gjort et forsøg på at etablere efterafgrøder, skal du underkende arealet.

Bemærk, at kvælstoffikserende arter ikke er tilladt på en mark der ikke er indberettet som alternativ efterafgrødeblanding med kvælstoffikserende arter. Et areal skal derfor underkendes, hvis du finder kvælstoffikserende arter. Dette gælder også selvom dækningsgraden er opfyldt af ikke-kvælstoffikserende godkendte arter og spildfrø af tilladte efterafgrødearter. En undtagelse er dog hvis der kun observeres få kvælstoffikserende planter. Der må dog ikke være tegn på at disse er blevet aktivt etableret.

Kontrol af græsudlæg i majs

Da græsudlæg i majs først må destrueres fra den 1. marts 2027, er der lempeligere regler til dækningsgraden. Dette ændrer dog ikke ved, at kontrollen med græsudlæg i majs kun kontrolleres i efteråret 2026.

Du skal her kontrollere efterafgrøder i majs ud fra, om de er jævnt fordelt og veletablerede, og at der er mindst 30 planter/m².

Når majsen ikke er høstet

Når majsen ikke er høstet, kan det være vanskeligt at vurdere, om der er etableret græsudlæg og i så fald om græsudlægget har en tilstrækkelig dækningsgrad.

Her er det vigtigt, at du grundigt iagttager foragerne/ forlandet, og kaster et blik ned mellem rækkerne.

Er du på kontrol om efteråret hvor græsudlægget endnu er småt, kan du eventuelt se efter jordbearbejdningstegn fra etableringen af græsudlægget (etableringsform kan dog variere mellem tilhørende jordbearbejdning eller uden jordbearbejdning).

For at du kan godkende et areal med græsudlæg i majs, skal det kunne sandsynliggøres, at der rent faktisk er etableret græsudlæg i majs.

Er du i tvivl om hvorvidt der er etableret græsudlæg eller ej på arealet, kan det derfor være en mulighed at efterspørge faktura på udsæd og/eller maskinstation.

Kontrol af alternativer til efterafgrøder

Landbruger har mulighed for at anvende otte forskellige alternativer. Syv af alternativerne har en omregningsfaktor til efterafgrøder (se omregningstabel nedenfor), mens brugen af alternativet "reduceret kvælstofkvote" ikke skal kontrolleres fysisk.

Du kan finde et værktøj (omregningstabel) på KON-kontrolportalen (miljø) til at omregne disse alternativer, der konstateres på kontrolbesøget.

Omregningstabel 2026: Alternativerne til pligtige og husdyrefterafgrøder	
Alternativ til efterafgrøde	Fra alternativ til efterafgrøde
Mellemafgrøder	2 ha til 1 ha efterafgrøder
Flerårige energiafgrøder	0,8 ha til 1 ha efterafgrøder
Braklagte arealer	1 ha til 2 ha efterafgrøder
Braklagte arealer langs vandløb og søer	1 ha til 4 ha efterafgrøde
Tidlig såning af visse vinterafgrøder	1,9 ha til 1 ha efterafgrøder
Efterafgrødeblandinger med kvælstoffikserende arter	1 ha til 1 ha efterafgrøder
Præcisionslandbrug	11 ha til 1 ha efterafgrøder

Mellemafgrøder

Følgende krav skal være opfyldt:

- Mellemafgrøden skal efterfølges af en vintersædsafgrøde.
- Mellemafgrøden skal være udlagt senest den 20. juli 2026.
- Mellemafgrøden må tidligst nedmuldes eller nedvisnes den 20. september 2026.

- Mellemafrøden kan bestå af olieræddike og/eller gul sennep eller af frøgræs, der efter høst af græsfrø fortsætter som mellemafrøde.
- Arealet med mellemafrøder skal udgøre et sammenhængende areal på mindst 0,01 ha.

Etablering af mellemafrøder skal ske efter normale driftsmæssige principper med henblik på en effektiv kvælstofoptagelse inden vintersædsafgrøden.

Mellemafrøden skal være udsået. Det betyder, at ukrudt og spildfrø ikke kan regnes med til mellemafrøden. Der må være ukrudt og spildfrø på et areal med mellemafrøder, men du må ikke tælle ukrudtet og spildfrøene med til mellemafrøden. Det gælder for både vurdering af tilladte plantearter og vurdering af dækning. Ved kontrol af mellemafrøder tages der udgangspunkt i trappemodellen, som er tilfældet for efterafgrøder. Det betyder, at mindstekravet til dækningen er 20 % i den periode, hvor kontrollen af mellemafrøder foregår.

OBS Mellemafrøder skal kun kontrolleres frem til 20. september. Derefter medregnes dette som det anmeldte og indberettede fra GKEA.

Flerårige energiafrøder

Følgende krav skal være opfyldt:

- Energiafrøderne skal senest være etableret den 31. juli 2026.
- Der er ikke fastsat krav om planteantal, omdriftstid, høst af energiafrøderne eller krav om etableringstidspunkt inden for planperioden i forbindelse med anvendelse af energiafrøder som alternativ til efterafgrøder.
- Energiafrøder der kan anvendes:
 - 527 hassel
 - 591 lavskov (dog kun slægterne ask, el, hassel, pil og poppel)
 - 592 pil
 - 593 poppel (0-100 andre træer pr. ha)
 - 599 poppel (100-400 andre træer pr. ha)
 - 594 el
 - 596 elefantgræs

Braklagte arealer

Følgende krav skal være opfyldt:

For at et braklagt areal kan anvendes som alternativ, skal følgende overholdes:

- Brakarealet skal være etableret med græs, der er sået senest den 1. januar 2026.
- Brakarealet skal etableres på eksisterende omdriftsareal.
- Græsset må ikke nedpløjes, nedvisnes eller på anden måde destrueres før den 20. oktober 2026.
- Arealet skal efterfølges af en forårssået afgrøde eller skal bibeholdes som brak i 2027.
- Arealet må ikke gødskes, afgræsses eller tilføres plantebeskyttelsesmidler, og der må ikke tages slæt på arealet i perioden frem til 20. oktober 2026.
- Det braklagte areal skal udgøre et sammenhængende areal på mindst 0,01 ha.
- Hvis der er givet tilsagn til tilskud under landdistriktsprogrammet, kan brakarealet ikke anvendes som alternativ.
- Braklagte arealer, der benyttes som alternativ til pligtige/husdyrefterafgrøder kan ikke samtidig anvendes til opfyldelse af GLM 10 kravet om 4 % ikke-produktive arealer.
- Braklagte arealer, der benyttes som alternativ til pligtige og husdyrefterafgrøder kan ikke samtidig anvendes til opfyldelse af GLM 4 kravet om 3-meters bræmmer eller til opfyldelse af bioordningen midlertidig ekstensivering.

I 2026 er GKEA ikke opsat således, at systemet blokerer for, at alternativet indberettes på et areal, der også er indberettet til GLM 10. Du skal derfor være opmærksom på, om braklagte arealer er beliggende på et areal der samtidig anvendes til opfyldelse af GLM 10 kravet.

Et brakareal anses for at være etableret med græs, uanset at der forekommer spredte naturligt etablerede planter på arealet.

Braklagte arealer, som anvendes som alternativ, skal have afgrødekode 310 (brak, slåning) som hovedafgrøde i høstår 2026.

Braklagte arealer langs vandløb og søer

Følgende krav skal være opfyldt:

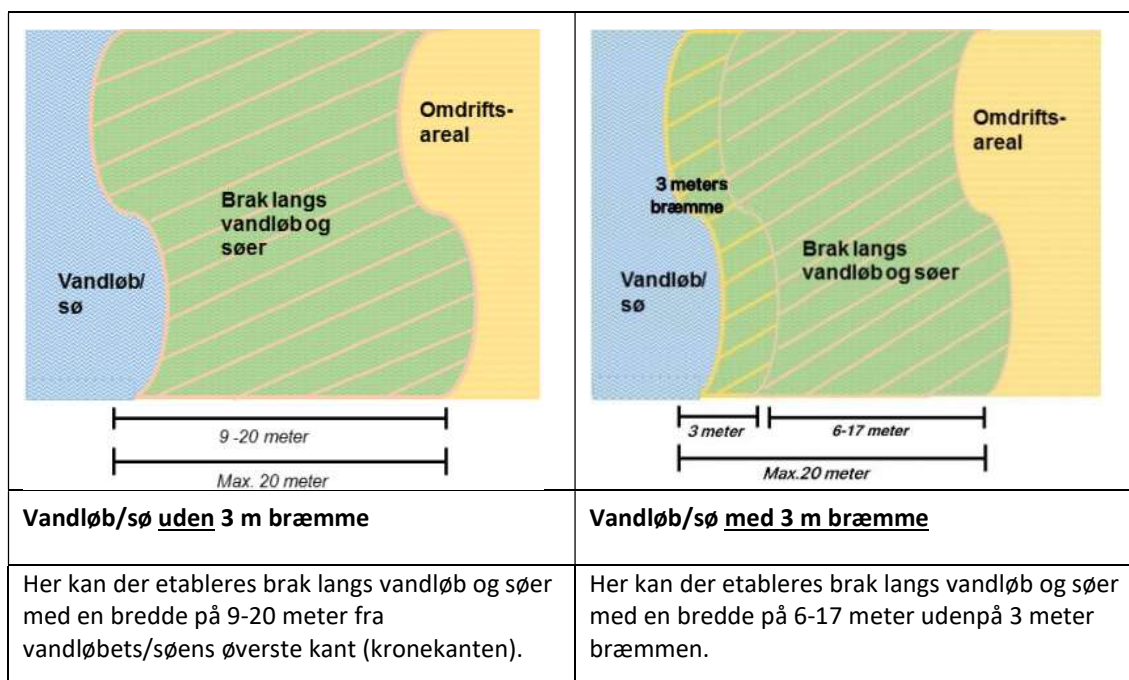
Braklagte arealer langs vandløb og søer, kan bruges som alternativ til pligtige/husdyrafgørder, hvis de opfylder følgende:

- Arealet skal være etableret med græs, der er sået senest den 1. januar 2026.
- Græsset må ikke nedpløjes, nedvisnes eller på anden måde destrueres før den 20. oktober 2026.
- Arealet skal efterfølges af en forårssået afgrøde eller bibeholdes som brak i 2027.
- Der må ikke gødskes, afgræsses eller tilføres plantebeskyttelsesmidler på arealet, og der må ikke tages slæt på arealet i perioden frem til 20. oktober 2026.
- Brakarealet skal være beliggende imellem vandløbet/søen og et areal i omdrift.
- Det braklagte areal skal udgøre et sammenhængende areal på mindst 0,01 ha.
- Hvis der er givet tilsagn til tilskud under landdistriktsprogrammet, kan brakarealet ikke anvendes som alternativ.
- Braklagte arealer langs vandløb og søer, der benyttes som alternativ til pligtige og husdyrafgørder kan ikke samtidig anvendes til opfyldelse af GLM 4 kravet om 3-meters bræmmer (se desuden næste punkt), GLM 10 kravet om 4% ikke-produktive arealer eller til opfyldelse af bioordningen midlertidig ekstensivering.
- Brakarealet skal mindst være 9 meter og højst 20 meter bred regnet fra vandløbets eller søens øverste kant (kronekanten). Har ansøger krav om at anlægge en GLM 4 bræmme på 3 meter skal alternativet "brak langs vandløb og søer" derfor være mellem 6-17 meter bred, fordi at alternativet "brak langs vandløb og søer" skal lægges "udenpå" GLM 4 bræmmen.

Du skal foretage kontrol af alle brakarealer langs vandløb og søer ved besigtigelse. Du skal lave en kontrolopmåling, hvis du er i tvivl om bredden af arealerne.

Ved vandløbets eller søens øverste kant (kronekanten) forstås overgangen fra det skrånende terræn mod vandløbet eller søen til det flade terræn, der normalt kan jordbearbejdes. Hvis der ikke er en identificerbar øverste kant, skal du beregne arealets bredde fra overgangen mellem bevoksning af vand- og sumplanter og egentlige landplanter.

Bemærk, at en eventuel 3-meters bræmme ikke må tælles med. Det er dog muligt at benytte braklagte arealer langs vandløb og søer, der er etableret uden på en 3-meters bræmme, se nedenstående figur. Du kan se, hvor der er 3-meters bræmmer på kortet i IMK.

Figur. Udlægning af brak langs vandløb og søer med og uden krav om 3-meters bræmme.

Braklagte arealer langs vandløb og søer skal være udlagt med græs senest 1. januar 2026. De må tidligst destrueres 20. oktober 2026. Dog må braklagte arealer langs vandløb og søer, der ekstensiveres permanent ikke destrueres frem til arealerne ekstensiveres. Der gælder desuden de samme regler som for braklagte arealer i øvrigt.

Braklagte arealer langs vandløb og søer, som anvendes som alternativ til pligtige/husdyrefterafgrøder, skal have afgrødekode 345 "Brak langs vandløb og søer, sommerslåning (alternativ til efterafgrøder)".

Braklagte arealer langs vandløb og søer, der benyttes som alternativ til pligtige/husdyrefterafgrøder kan ikke samtidig anvendes til opfyldelse af GLM 10 kravet om 4 % ikke-produktive arealer.

I 2026 er GKEA ikke opsat således, at systemet blokerer for, at alternativet indberettes på et areal der også er indberettet til GLM 10. Du skal derfor være opmærksom på, om brakarealer langs vandløb og søer er beliggende på et areal der samtidig anvendes til opfyldelse af GLM 10 kravet.

Tidlig såning af vinterhvede, vinterbyg, vinterrug og triticale

Følgende krav skal være opfyldt:

- Vintersæden skal være sået senest 7. september 2026 og skal være korn i renbestand.
- Arealer med tidligt sået vintersæd, der skal anvendes til opfyldelse af krav om pligtige efterafgrøder og husdyrefterafgrøder, skal udgøre et sammenhængende areal på mindst 0,01 ha
- Indberettet areal i GKEA senest den 10. september 2026.

Vintersæden skal være sået senest 7. september for at tælle med som alternativ. Under normale omstændigheder spirer vintersæd frem på 5-7 dage. Hvis der på grund af vejrforholdene ikke er optimale forhold, skal du tage hensyn til dette ved vurderingen af afgrøden. Det kan for eksempel være kulde eller

tørke. Du skal spørge ind til såtidspunktet på kontrollen. Derefter skal du vurdere, om dette er sandsynligt på baggrund af afgrødens udviklingstrin. Hvis du vurderer, at afgrøden er sået senest ved fristen den 7. september, godkender du afgrøden.

OBS Tidlig såning skal kun kontrolleres frem til 25. september. Derefter medregnes dette som det anmeldte og indberettede fra GKEA.

Efterafgrødeblandinger med kvælstoffikserende arter

Kontrollen af efterafgrødeblandinger med kvælstoffikserende arter omfatter dels en kontrol af dækningsgraden og af tilladte arter på marken, og en bilagskontrol af frøblanding, herunder tilladte arter og blandingskravet.

Følgende krav skal være opfyldt:

- Der er anvendt en færdigblandet efterafgrødeblanding med dokumenterbart indhold fra en foderstofforretning, frøfirma eller lignende virksomhed
- Blandingen indeholder højst 25 % kvælstoffikserende arter (beregnet ud fra frøantal) mens den resterende del af blandingen udgøres af godkendte arter af efterafgrøder
- Der er kun anvendt udvalgte vinterfaste kvælstoffikserende arter. Se oversigt herunder
- Hvis cikorie eller græs indgår som ikke-fikserende blandingspart i efterafgrødeblandinger med kvælstoffikserende arter, skal blandingen senest sås 1. august. Etableringen af disse blandinger kan ikke udskydes
- Efterafgrødeblandingen er etableret senest 20. august 2026. Der er dog mulighed for at udskyde etableringen frem til og med 7. september, idet der samtidig korrigeres i kvælstofkvoten for planperioden
- Arealet må tidligst nedpløjes, nedvisnes eller på anden vis destrueres 1. februar 2027
- Der kan fremvises en faktura for den købte færdigblanding ved en kontrol

Etablering af efterafgrødeblandinger med kvælstoffikserende arter skal ske efter normale driftsmæssige principper med henblik på en effektiv kvælstofoptagelse inden etablering af en forårsafrøde.

Efterafgrødeblandinger med kvælstoffikserende arter skal bestå af højst 25 % godkendte vinterfaste kvælstoffikserende arter i blanding med godkendte efterafgrøder. Dette er en del af bilagskontrollen beskrevet længere nede. I tabellen nedenfor kan du se en oversigt over efterafgrøder, der er godkendt til efterafgrødeblandinger med kvælstoffikserende arter.

Fra 2024 må arealer med efterafgrødeblandinger med kvælstoffikserende arter også indgå i statsligt eller EU-finansierede tilskudsordninger og projekter om permanent udtagning af landbrugsjorder (klimalavbundsprojekter, vand- og klimaprojekter, og tilskudsordninger om permanent ekstensivering). Hvis arealer med efterafgrødeblandinger kvælstoffikserende arter indgår i et sådant projekt, må efterafgrøden ikke nedpløjes, nedvisnes eller på anden måde destrueres, inden arealerne ekstensiveres permanent.

Oversigt efterafgrøder tilladt i blandinger med kvælstoffikserende arter:

Godkendte vinterfaste N-fikserende efterafgrøder (max 25 %)	Andre godkendte efterafgrøder til blandinger med N-fikserende efterafgrøder
Alsikkekløver	Korn
Blodkløver	Græs*
Esparsette	Korsblomstrede

Gul rundbælg	Honningurt
Gul stenklover	Klinter
Hvidkløver	Morgenfrue
Hvid stenklover	Hjulkrone
Kællingetand	Cikorie*
Lucerne	
Rødkløver	
Vintervikke	

*) skal være etableret senest 1. august 2026.

Ved kontrol tages der udgangspunkt i trappemodellen, som er tilfældet for efterafgrøder. Under kontrolbesøget skal du altid gennemføre en bilagskontrol, også selvom andelen af kvælstoffikserende arter ikke er større end 25 % på marken. Du skal bede ansøger om at fremvise eller eftersende dokumentation for, at der er anvendt en færdigblandet efterafgrødeblanding med dokumenterbart indhold fra en foderstofforretning, frøfirma mv. eller lignende virksomhed. Arterne skal fremgå på marken.

Dokumentationen skal indeholde følgende oplysninger:

1	En faktura på den færdigblandede efterafgrødeblanding stilet til din virksomhed med angivelse af din virksomheds navn, CVR-nummer og adresse og den sælgende virksomheds navn og CVR-nummer og adresse
2	En liste over de anvendte kvælstoffikserende arter og ikke fikserende efterafgrødearter i færdigblandingen. Blandingen må ikke indeholde andre arter end dem, der er godkendt til brug for alternativet
3	Oplysninger om blandingsprocent, i frøantal, mellem kvælstoffikserende og ikke-kvælstoffikserende efterafgrøder (max 25% N-fikserende arter)

Hvis ansøger har haft en maskinstation til at så efterafgrødeblandingen, kan oplysningen i 1) fremgå af faktura fra maskinstationen. Oplysningerne i 2) skal være som dokumentation fra en foderstofforretning, frøfirma eller lignende virksomhed og kan være i form af en indlægsseddel.

Dokumentation skal journaliseres på sagen.

Manglende dokumentation eller dokumentation, der viser, at reglerne ikke er overholdt, medfører, at ansøgers anmeldte ha med alternativet underkendes, uanset hvordan det fysisk ser ud i marken.

Ved underkendelse af et areal angivet i GKEA eller på kontrollen med pligtige efterafgrøder: husk tilstrækkelig fotodokumentation.

Præcisionslandbrug

Præcisionslandbrug skal være udført på markerne i planperioden 2025/2026 for, at det kan indgå i opfyldelse af kravet i planperioden 2026/2027. Der må gerne udføres præcisionslandbrug på arealer, som landbruger senere på sæsonen påtænker at etablere med pligtige- eller husdyrefterafgrøder, som også skal indgå i opfyldelsen af efterafgrødekravet.

For at kunne anvende præcisionslandbrug som alternativ til efterafgrøder, skal landbruger have indberettet arealet i GKEA 2026 senest den 10. september 2026.

Landbruger må gerne anvende et areal dyrket med præcisionslandbrug i planperioden 2025/2026 til etablering af efterafgrøder, mellemafrøder eller tidlig såning af vintersæd i planperioden 2026/2027. Det

samme areal kan altså godt anvendes to gange til opfyldelse af krav om pligtige og husdyrefterafgrøder i planperioden 2026/2027.

Følgende krav skal være opfyldt:

- Ved kontrol af præcisionslandbrug er det et krav, at der som hovedafgrøde har været dyrket korn eller raps i renbestand på marken, og at landbruger har anvendt udstyr med sektionskontrol, kilespredning og at der er udført positionsbestemt variabel tildeling af kunstgødning.
- Der skal udføres positionsbestemt tildeling af gødning, hvor der genereres en logfil for hver mark, som dokumenterer den graduerede kvælstoftildeling.
- Hvis der er udbragt husdyrgødning, skal der været foretaget kemiske analyser af N-indholdet i gyllen.

Er der anvendt alternativet "Præcisionslandbrug" til opfyldelse af kravet, skal du gøre følgende:

- Send en mail med CVR. nummeret til Goedningskontrol@sgav.dk ATT GKEA gruppen, – Efterafgrøder med følgende tekst i emnefeltet: Kontrol af præcisionslandbrug.
- GKEA gruppen sørger for at kontrollere de relevante oplysninger fra landbruger.
- GKEA gruppen vender retur med om alternativet "præcisionslandbrug" kan godkendes hos landbruger.

Er det muligt at opfylde hele kravet til pligtige efterafgrøder eller alternativer fysisk på kontrollen, skal det gøres, uanset om landbruger har valgt at indberette alternativet "præcisionslandbrug" til opfyldelse af en del af kravet.

Dette er vigtigt, da der kan komme situationer hvor alternativet "præcisionslandbrug" bliver underkendt under sagsbehandlingen hos GKEA gruppen.

Reduktion af bedriftens samlede kvælstofkvote for planperioden 2026/2027

Landbruger kan vælge at erstatte etablering af pligtige og husdyrefterafgrøder helt eller delvist ved at reducere kvælstofkvoten for bedriften i planperioden 2026/2027.

Der sker ikke en fysisk kontrol af dette alternativ, da anvendelse af nedsat kvælstofkvote, som alternativ til efterafgrøder, fremgår i opgørelsen af krav om efterafgrøder for 2026/2027 i GKEA 2026.

Det er bl.a. en konsekvens af, at nedsat kvælstofkvote ikke kan overføres til senere planperioder, men udelukkende kan indgå i opfyldelsen af årets krav.

KONTROL AF LF 2.13 PÅ EN BEDRIFT MED FLERE CVR-NUMRE

Når en bedrift består af flere CVR-numre, opgøres LF 2.13 samlet for bedriften. K8 (krav) for de enkelte CVR-numre lægges sammen til ét samlet krav. Godkendte efterafgrøder, opsparede efterafgrøder, omregnede alternativer og kvotetræk lægges tilsvarende sammen på tværs af CVR-numrene. Et overskud på ét CVR kan dermed dække et underskud på et andet.

Hvis et CVR ikke har indberettet efterafgrøder og derfor har fået automatisk kvotetræk, medregnes både virksomhedens K8 og kvotetrækket. CVR-nummeret bliver dermed neutralt i den samlede opgørelse.

Du behøver ikke kontrollere op til K8 på hvert enkelt CVR, men op til bedriftens samlede K8. Når de samlet godkendte efterafgrøder, alternativer og kvotetræk svarer til det samlede K8, er det ikke nødvendigt at kontrollere yderligere indberettede arealer. Afsluttes kontrollen med et samlet underskud, registreres det manglende areal som en overtrædelse på tværs af CVR-numrene.

FOKUSSPØRGSMÅL TIL KONTROLBESØGET

Delkrav	Spørgsmål
---------	-----------

LF 2.13.1	• Hvor er bedriftens efterafgrøder eller alternativer til efterafgrøder udlagt? • Fremstår efterafgrøderne veletableret og jævnt fordelt over hele arealet (efterafgrødens dækningsgrad)? • Er efterafgrøder i majs jævnt fordelt og veletableret (planteantal/m²) • Opfylder bedriften det samlede krav til pligtige og husdyrefterafgrøder? • Er der alternativer til efterafgrøder?
-----------	---

YDERLIGERE OPLYSNINGER TIL HØRINGSBREVET

De faktuelle oplysninger, som landbruger modtager, skal være tilstrækkelig oplyst. Derfor skal der i kontrolrapporten oplyses, at alle arealer er kontrolleret ift. om kravet kunne opfyldes på øvrige arealer. Derudover skal høringsbrevet indeholde en grundig faktuel beskrivelse af, hvilke marker, der er blevet underkendt i forbindelse med kontrollen og med henvisning til fotoalbum.

Til at underbygge den eventuelle overtrædelse kan der vedlægges ortofotos fra IMK, da disse kan være med til at beskrive, hvor overtrædelsen evt. har fundet sted, samt f.eks. dokumentere den manglende og/eller mangelfulde etablering.

Husk at tage flere billeder af overtrædelsen både tæt på og på afstand, hvor underkendte arealer, baggrund eller lokalitet kan genkendes.

RETNINGSLINJER FOR VURDERING AF OVERTRÆDELSER

Betydningen af overtrædelsen skal altid vurderes i forhold til formålet med delkravet.

Delkrav LF 2.13.1

Alvor	<u>Generelt:</u> Den endelige bedømmelse af alvoren af overtrædelsen må altid bero på en samlet vurdering af det konkrete forhold, f.eks. om den manglende etablering eller mangelfuld dækningsgrad giver risiko for vandforurening fremkaldt af nitrater, der stammer fra landbruget og ikke har formålet at forebygge yderligere forurening af denne art. Ved en vurdering af alvoren af en overtrædelse skal der som udgangspunkt indgå, om der er konstateret delvis eller helt manglende efterafgrøder eller alternativer til efterafgrøder eller mangelfuld dækningsgrad af efterafgrøder i forhold til det areal, der er angivet i GKEA.
Omfang	Omfanget vurderes ud fra, hvor stort et areal med manglende etablering eller mangelfulde dækningsgrad, der ikke opfylder bedriftens samlede krav til pligtige og husdyrefterafgrøder.
Varighed	Varigheden vurderes ud fra hvor længe den manglende etablering jf. gældende så- og etableringsfrister for efterafgrøder eller mangelfulde dækningsgrad og krav til alternativer til efterafgrøder har stået på.

Eksempler på mindre alvorlige, udgangspunktet og mere alvorlige overtrædelser

Mindre alvorlig	Udgangspunkt (hovedregel)	Mere alvorlig	Særlig grov
• En mindre del af bedriftens krav til pligtige og husdyrefterafgrøder mangler etablering. • Den manglende dækningsgrad med pligtige og husdyrefterafgrøder er beskedent. • Manglende dækningsgrad med pligtige og husdyrefterafgrøder på et beskedent delareal.	• Bedriften krav til pligtige og husdyrefterafgrøder opfyldes kun delvis. • Dækningsgraden opfyldes langt fra på store dele af det påkrævede areal med pligtige og husdyrefterafgrøder. • Dækningsgraden er ikke tilstrækkeligt på størstedelen af det påkrævede areal med pligtige og husdyrefterafgrøder.	• Der er kun etableret en beskedent procentdel af bedriftens samlede krav til pligtige og husdyrefterafgrøder.	• Der er slet ikke etableret efterafgrøder og/eller alternativer til efterafgrøder til opfyldelse af bedriftens samlede krav til pligtige og husdyrefterafgrøder.